

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.I.30.390/2017/3.szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Fényes Orsolya Márta ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti székhelyű felperesnek – a dr. Nyuzó Péter ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen szerzői jog megsértésének megállapítása iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2017. október 26. napján kelt 1.G.40.089/2017/6. számú részítélete ellen az alperes részéről 7. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

R É S Z Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság részíteletét **megváltoztatja** és a szerzői jog megsértésének megállapítására, a jogsértés abbahagyására, valamint a további jogsértéstől való eltiltásra kötelezésre irányuló keresetet elutasítja.

Mellőzi az alperes elsőfokú eljárási költség megfizetésére kötelező rendelkezést és kötelezi a felperest, 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 93.000,- (Kilencvenháromezer) Ft első- és másodfokú eljárási költséget.

A részítelet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A felperes jelentős befolyásoló erejű lineáris audiovizuális médiaszolgáltató, amely egyebek mellett a **(csatorna neve)** elnevezésű televíziós csatornát szolgáltatja. Az alperes műsorterjesztési szolgáltatások nyújtásával foglalkozó gazdasági társaság, évek óta közvetíti előfizetői felé a **(csatorna neve)** műsorát SD formátumban. A 86/2016. (IV. 25.) Korm. rendelet alapján a felperes 2016. április 25. napjától a műsorterjesztőktől műsordíj fizetését követelheti, ezért a csatorna terjesztésére vonatkozó általános szerződési feltételeit átalakította és 2016. május 31-én a honlapján új keretfeltételeket tett közzé, megjelölve benne a műsorterjesztők által fizetendő műsordíjat. Az alperes a megváltozott jogszabályi előírásokra figyelemmel a programdíjat illetően 2016. augusztus 31-én ajánlatot közölt a felperessel, melyet a felperes visszautasított, majd 2016. október 7-i levelében tájékoztatta az alperest, hogy a terjesztés jogalap nélkül zajlik, vele szemben díjigénye van és ha azt az alperes vitatja, szüntesse be a műsor terjesztését. Az alperes – mivel a felperesi általános szerződési feltételekben rögzített programdíj összegét nem fogadta el – 2016. október 9-én a szerződés létrehozása iránt kérelmet terjesztett elő a Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság Médiatanácsánál.

A Médiatanács a 2017. július 11-én kelt ... számú határozatával az alperes kérelmét elutasította. A közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt az alperes pert kezdeményezett, melyben a **(város neve)**-i Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2017. november 27-én .K..... ítéletével a Médiatanács határozatát hatályon kívül helyezte és új eljárásra kötelezte.

A felperes keresetében egyebek mellett kérte, a bíróság a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (továbbiakban: Szjt.) 94. § (1) bekezdés a) pontja alapján állapítsa meg, hogy az alperes megsértette és megsérti szerzői jogát azzal, hogy a **(csatorna neve)** csatorna terjesztését a felperestől származó engedély nélkül végzi és programdíjat nem fizet. Kérte továbbá, hogy a bíróság kötelezze a jogsértő magatartás abbahagyására és tiltsa el a további jogsértéstől. Az Szjt. 94. § (1) bekezdés e) pontja alapján a jogsértéssel elért gazdagodás megtérítése iránti igényt is előterjesztett.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Hivatkozása szerint a felperes szerzői jogát nem sértette meg, eljárása megfelel a médiaszolgáltatásokról és tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (Mttv.) rendelkezéseinek. Kérte figyelembe venni, hogy ajánlatot tett a felperes által módosítani kívánt terjesztési feltételek újratárgyalására, a felperes azonban azt elutasította annak ellenére, hogy szerződéskötési kötelezettség terheli. Kiemelte, nincs olyan jogszabályi előírás, mely szerint ha a felek a szerződés tartalmában nem tudnak megállapodni, akkor a műsorterjesztő köteles a terjesztést felfüggeszteni. Álláspontja szerint a műsor ingyenes terjesztése a felperes korábbi engedélye alapján jogszerű.

Az elsőfokú bíróság részítéletében megállapította, az alperes azzal, hogy 2016. június 1. napját követően díjfizetés és a felperes hozzájárulása nélkül terjeszti a **(csatorna neve)** műsorait, megsérti a felperes szerzői jogát. Kötelezte az alperest a jogsértés abbahagyására és eltiltotta a további jogsértéstől. Határozatának indokolásában rámutatott, a perben vizsgálendő kérdés az volt, hogy a felperes műsorainak díjmentes terjesztésére a hozzájárulásával került-e sor 2016. május 31. napját követően. Ennek kapcsán lényegesnek tartotta, az alperes maga sem állította, hogy erre az időszakra a felperes hozzájárult volna műsorai díjmentes terjesztéséhez, kizárólag arra hivatkozott, hogy a 2016. évben közzétett, egyoldalúan meghatározott feltételek szerinti szerződés hiányában az ingyenes terjesztésre szóló felperesi engedély van hatályban. A 2016. május 31-ét követően közzétett általános szerződési feltételekben foglaltak alapján viszont nem állapítható meg, hogy a felperes az alperes számára lehetővé tette volna műsora ingyenes terjesztését, annak ily módon való közvetítéséhez hozzájárult volna. A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szjt.) 80. §-ára utalva kifejtette, annak rendelkezései nemcsak a saját műsort sugárzó, hanem az ilyen műsort vezeték útján a nyilvánossághoz átvivő szervezetekre, azaz a kábeltársaságokra is alkalmazandó, a műsorszolgáltatókat pedig a sugárzás, a nyilvános közvetítés, valamint a rögzítés esetében megilleti a kizárólagos engedélyezési jog. Mivel az alperes 2016. június 1-jét követően a csatornát oly módon terjeszti, hogy arra nem rendelkezik engedéllyel és felhasználási díjat sem fizet annak ellenére, hogy a felperes a terjesztést díjfizetéshez kötötte, megsértette szerzői jogát, melynek objektív jogkövetkezményeit az Szjt. 94. §-a alapján határozta meg.

A részítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen annak megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára történő utasítását kérte. Elsősorban eljárási szabálysértésre hivatkozott: álláspontja szerint azt követően, hogy a felperes a gazdagodásra is kiterjesztette kereseti követelését, részítélet meghozatalának nem volt helye, a bíróság az ügyben csak közbenső ítélettel határozhatott volna, mégpedig a marasztalási kereset jogalapját érintő kérdésben. A részítéletet ellentétesnek tartotta azokkal az instrukciókkal is, melyeket az ítéletábra a korábbi, az ügyben hozott tárgyaláson kívüli végzésében kifejtett.

Az ügy érdemét illetően véleménye az volt, eljárása során nem sértett törvényt és ezáltal szerzői jogot sem. Nem vonta kétségbe a felperes jogát arra, hogy a műsorszolgáltatásért díjat követeljen, e joga azonban csak az Mttv. és az ennek alapján kiadott 85/2016. Korm. rendelet szabályai szerint gyakorolható. Ennek megfelelően az Mttv.-ben írt törvényes szerződéskötési kötelezettség körében

létrejött megállapodás vagy a hatóság által létrehozott szerződés alapján köteles programdíjat fizetni, egyoldalú kinyilatkoztatás alapján nem, mert a felperes az Mttv. 78. §-a szerint kötelezett médiaszolgáltató. Hangsúlyozta, az Mttv. 78-79. §-ainak elvárásához igazodva megtette ésszerű és tisztességes ajánlatát 2016. augusztus 31-én, melynek alapján a médiaszolgáltatót szerződéskötési kötelezettség terheli. Azt a felperes csak akkor utasíthatta volna vissza, ha bizonyítja, hogy számára az ajánlat teljesítése objektív gazdasági vagy műszaki okok miatt lehetetlen, ilyen nyilatkozatot viszont nem tett. Kiemelte, ezt követően 2016. október 9-én a törvényben meghatározott eljárási rend szerint az alperes előterjesztette kérelmét a szerződés létrehozására a Médiatanácshoz. Fontosnak tartotta, hogy amíg erről a felperes nem értesült, a műsor terjesztését sem tiltotta meg. Még a keresetlevélhez csatolt 2016. október 7-i keltű levél sem a terjesztés jogalap nélkülségére utalt, hanem elsődlegesen arra, hogy mivel a terjesztés zajlik, a felperesnek díjigénye van. Ekörben pedig csupán az a vitás a felek közt, hogy a díj összege mennyi. A felperes valójában csak járulékosan közölte a levélben, hogy ha az alperes vitatja a díjigényt, azaz a terjesztés jogalapját, akkor szüntesse meg a műsor terjesztését. Ezzel összefüggésben ezért az a fő szempont, hogy az alperes a díjigényt magát nem, csak annak mértékét vitatja. Lényegesnek ítélte, hogy a 85/2016. Korm. rendelet is azt rögzíti, a felek közötti megállapodás alapján szedhető díj, ugyanakkor egyetlen speciális jogszabály sem mondja ki, hogy a megállapodás létrejöttéig a terjesztést abba kell hagyni, fel kell függeszteni vagy az jogellenes volna. Mindezek miatt sérelmezte, hogy a bíróság kizárólag azon az alapon hozott részítéletet, hogy az alperes fel tud-e mutatni olyan írásos engedélyt, amely 2016. június 1-jét követően a médiaszolgáltatás terjesztésére feljogosítja. Kiemelten kérte figyelembe venni, hogy a felperest terheli szerződéskötési kötelezettség és nem az alperest, és ha ennek nem tesz eleget, az általa jogellenesnek minősített helyzetet valójában maga idézi elő. Csatolta a **(város neve)**-i Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság elsőfokú ítéletét, melyben a Médiatanács 2017. július 11-én meghozott határozatát hatályon kívül helyezte és komoly jelentőséget tulajdonított annak, hogy a Médiatanács nem tette vizsgálat tárgyává jelen per felperesének szerződéskötési kötelezettségét, azaz nem vizsgálta, hogy az alperes ajánlata ésszerűnek és tisztességesnek minősült-e és erre fennállt-e a felperes szerződéskötési kötelezettsége.

A fellebbezés **alapos**.

Az alperes fellebbezésében elsődlegesen eljárásjogi szempontból kifogásolta az elsőfokú részítéletet, álláspontja szerint legfeljebb közbenső ítélettel határozhatott volna a bíróság a marasztalási kereset jogalapját érintő kérdésben.

A felperes keresetében – egymással valóságos tárgyi keresethalmazatot alkotó – többirányú kereseti kérelmet terjesztett elő az Szjt. 94. §-a alapján. Szerzői joga állított megsértésére hivatkozva az Szjt. 94. § (1) bekezdés a), b) és e) pontjaiban foglalt önálló jogkövetkezmények alkalmazását kérte, vagyis a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását, az alperes jogsértés abbahagyására való kötelezését, illetve a további jogsértéstől történő eltiltását (Szjt. 94. § (1) bekezdés a) és b) pontok), melyek a szerzői jogsértés objektív törvényi szankciói, petítumként jelölte meg. Ezek közül az utóbbi kettő az eset körülményeihez képest alkalmazható jogkövetkezmény, melyek nem értelmezhetők a jogsértéssel elért gazdagodás visszatérítése (Szjt. 94. § (1) bekezdés e) pont), vagyis azösszegszerű marasztalási követelés jogalapjaként. Közbenső ítélettel ugyanis a keresettel érvényesített jog fennállásáról lehet dönten, ennek megállapítását foglalja magában (Pp. 213. § (3) bekezdés). A közbenső ítéletnek ez a megállapítása nem szorítkozhat valamely jogelv általános kimondására, hanem az anyagi jogi jogszabályoknak a peresített jogviszonyra való alkalmazásán alapuló bírói következtetést kell tartalmaznia a keresettől érvényesített jog fennállásának megállapítása formájában. E követelménynek a jogsértés tényének pusztá megállapítása semmiképp sem felel meg. Közbenső ítélet meghozatalára ezért személyiségi jogi vagy szerzői jogi perben, ha a bíróság az igényelt objektív szankciókról a további, pénzübeli marasztalásra irányuló kereseti

követelésektől – melyek főként szubjektív jogkövetkezmények – elkülönítetten kíván határozni, nem kerülhet sor (hasonlóan: BH1999.448.). Tehát az Szjt. 94. § (1) bekezdés a) pontja szerinti megállapítási keresetről való pozitív döntés sem lehet közbenső ítéleti rendelkezés, hiszen azzal sem konkrétan azt állapítaná meg a bíróság, hogy a jogsértéssel elért gazdagodás visszatérítésére irányuló követelés jogalapja fennáll. Olyan esetben, ha valamely jogsértés tényének a megállapítása – akár a Ptk.-ban, akár más jogszabályban – külön jogkövetkezményként kerül nevesítésre és ezt a fél kéri, kifejezett kereseti kérelmet terjeszt elő az alkalmazására, amiről való döntésnek az eljárást befejező ítélet (Pp. 213. § (1) bekezdés) rendelkező részében szerepelnie kell, arról közbenső ítéleti rendelkezéssel határozni nem lehet, legfeljebb részítélet formájában (Pp. 213. § (2) bekezdés) dönthet róla külön a bíróság. Ennek indoka, hogy a részítélet az, amely több kereseti kérelmet feltételez vagy azt, hogy a kereseti kérelem egyes részei önállóan elbírálhatók legyenek.

Téves tehát az az alperesi fellebbezési álláspont, hogy a marasztalásra is irányuló kereseti kérelem előterjesztését követően legfeljebb közbenső ítélet lett volna hozható. Az elsőfokú bíróság – anyagi jogi álláspontjához mérten – helyesen élt a részítélet meghozatalának lehetőségével.

Anyagi jogi szempontból ugyanakkor a jogvita elbírálása során nem az Szjt. rendelkezései, hanem az ahhoz képest speciális rendelkezéseket tartalmazó Mttv., valamint a 86/2016. (IV. 25.) Korm. rendelet kapott lényegi szerepet. Az Mttv. 2011. január 1-jén lépett hatályba azzal a 207. § (6) bekezdésében foglalt szabállyal, amely szerint az analóg földi terjesztésű országos audiovizuális médiaszolgáltatás szolgáltatója a műsorterjesztés és digitális átállás szabályairól szóló 2007. évi LXXIV. törvény (Dtv.) 38. § (1) bekezdésében meghatározott időpontig a médiaszolgáltatásáért programdíjat (műsordíjat) nem kérhet. Ezt változtatta meg a 2016. április 26-án hatályba lépett 86/2016. (IV. 25.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése, amely úgy rendelkezett, hogy a jelentős befolyásoló erejű lineáris audiovizuális médiaszolgáltató (továbbiakban: JBE médiaszolgáltató) – a műsorterjesztővel kötött megállapodás alapján – a legnagyobb átlagos közönségarányú médiaszolgáltatása tekintetében is jogosult programdíjra, melyre vonatkozó megállapodás tartalmát az érintett médiaszolgáltató és a műsorterjesztő szabadon állapítják meg a (2) bekezdés szerint. A felperes a 2010. évi CLXXXV. törvény 69. § (1) bekezdése alapján ilyen médiaszolgáltatónak minősül, tehát az idézett rendelkezés hatálya alá esik.

A programdíjban való megállapodás rendjét az Mttv. 78-80. §-a tartalmazzák. Lényeges, hogy az Mttv. 78. § (2) bekezdése értelmében a kötelezett médiaszolgáltatót – jelen esetben a felperest – a műsorterjesztő tisztességes és ésszerű szerződéses ajánlatára valamennyi lineáris médiaszolgáltatása tekintetében szerződéskötési kötelezettség terheli. A médiaszolgáltatások felajánlása kötelezettségének (ún. must offer) bevezetését az indokolta, hogy egyes médiaszolgáltatók piac- és véleménybefolyásoló erejükkel visszaélve a műsorterjesztőkkel szemben olyan pozícióba kerülhetnek, hogy egyoldalúan képesek az alapvető szerződéses feltételeket (pl. az ellenértéket) meghatározni, ezáltal azonban torzíthatják a műsorterjesztő platformok közötti piaci versenyt, illetve új piaci szereplők belépését akadályozhatják, továbbá sérülhet a véleménypluralizmus. A „must offer” alapján a kötelezett médiaszolgáltatók kötelesek valamennyi médiaszolgáltatásukat továbbításra felajánlani, illetve nem utasíthatják el a műsorterjesztő megkeresését, ha az tisztességes és ésszerű feltételek mellett a médiaszolgáltatásai továbbítását vállalja. Az Mttv. meghatározza a kötelezett médiaszolgáltatók és a műsorterjesztők közötti szerződéses viszonyrendszer alapvető szabályait, továbbá árszabályozási elveit a szerződéskötési kötelezettség keretében. Eszerint a szerződésben meghatározott díjnak teljesítenie kell az ésszerűség és méltányosság követelményét, továbbá meg kell felelnie az egyenlő elbánás és méretgazdaságosság elvének, valamint a piaci viszonyoknak (Mttv. 78. § (4) bekezdés). Fontos kiemelni, hogy a Médiatanács árszabályozó hatáskörrel rendelkezik, tehát amennyiben a felek akár az ellenértékben, akár a szerződés más

lényeges elemeiben nem tudnak megállapodni, akkor a Médiatanácstól jogvitás eljárásban kérhető a szerződés létrehozatala és a díj megállapítása (Nagykommentár az Mttv. 78. §-ához CD Jogtár).

A szerződéskötés szempontjából garanciális jelentőségű, hogy az Mttv. kifejezetten meghatározza azokat az okokat, amelyek fennállása esetén az ajánlat visszautasítható, egyéb mentesülési okra azonban a kötelezett szolgáltató nem hivatkozhat. Az Mttv. 78. § (2) bekezdésében foglalt ún. must offer, vagyis felajánlási kötelezettség tehát közjogi alapú beavatkozást jelent a műsorterjesztő és a médiaszolgáltató közötti, alapvetően magánjogi természetű jogviszonyba. A szerződéskötési kötelezettség ugyanakkor szerzői jogi szempontból azt is jelenti, hogy a JBE műsorszolgáltató Szjt. 80. § (1) bekezdése szerinti hozzájárulásának megadását maga az Mttv. teszi kötelezővé a műsorszolgáltató számára a szerződéskötési kötelezettség előírásával, ami csak igen szűk körben visszautasítható. A felek közötti jogvita tehát legfeljebb a megállapodás – és azon belül a programdíj – tartalmára vonatkozhat, amelyet vitás esetben a Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa határoz meg erre irányuló kérelem alapján, melyhez egyebek mellett a műsorterjesztő – és ilyennek minősül az alperes is – a sérelem bekövetkeztétől számított 6 hónapon belül fordulhat (Mttv. 80. § (1) bekezdés, 172. § (1) bekezdés). Így a jogvitás eljárás megindítására a műsorterjesztő akkor jogosult, ha az ajánlattételtől számított 30 napon belül nem jön létre a felek közt a szerződés. Ez az eljárás garantálja a műsorterjesztő jogainak érvényesítését egy a bíróságihoz hasonló eljárásban, ami azonban annál gyorsabb ügyintézés tesz lehetővé a Ket. és az Mttv. szigorú ügyintézési határidőre vonatkozó szabályai által, speciális szakértelem mellett. A jogszabály tehát – ahogy az az Mttv.-ből látható – mindkét fél számára garanciális szabályokat biztosít ahhoz, hogy szerződésükben érdekeik ne csorbulhassanak, melyhez a Médiatanács eljárásának igénybevételét biztosítja szoros határidőkkel. Ha ezt a fél kezdeményezi úgy, hogy korábban már az adott műsort jogszerűen terjesztette, mindaddig, amíg a Médiatanács a felek közti szerződési feltételeket nem határozza meg jogerősen, szerzői jogsértésről a műsorterjesztés kapcsán nem beszélhetünk. Erre az időre ugyanis a műsorterjesztés leállításának kötelezettségét a jogszabály nem mondja ki. Különösen igaz ez a felperes szerződéskötési kötelezettsége miatt. Ez azt jelenti, hogy ha a Médiatanács a törvényi követelményeknek az ott írt szempontrendszernek megfelelő szerződési feltételeket a felek viszonylatában kialakítja, a felperesnek e feltételekkel a szerződést kötelező megkötnie.

Összegezve: a jog által biztosított médiatanácsi eljárás igénybevétele – annak időtartamára – a szerzői jogsértés tényét, a műsorterjesztés jogellenességét kizárja. Az ítéltábla álláspontja szerint a jogalkotó szándéka sem irányulhatott arra, hogy egyes szerződési feltételekre vonatkozó ajánlatok vitatása és a vitás helyzet jogszabálynak megfelelő rendezésére irányuló eljárás kezdeményezése esetén az egyébként szerződéskötési kötelezettséggel érintett körben a műsorterjesztő a műsort ne sugározhassa előfizetői felé. Egy ilyen helyzetet támogató álláspont végsősoron az előfizetők számára okozna bizonytalan helyzetet.

A fentiek szerint tehát 2016. június 1-jét követően az alperes nem sértette meg a felperes szerzői jogait a **(csatorna neve)** műsorának terjesztésével, ezért vele szemben a jogsértés objektív jogkövetkezményei sem alkalmazhatók.

A kifejtettetekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság részítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a jogsértés megállapítására, a jogsértő magatartás abbahagyására kötelezésre és a további jogsértéstől való eltiltásra irányuló kereseti kérelmét elutasította.

A részítélet megváltoztatására figyelemmel mellőzte az alperest elsőfokú eljárási költség megfizetésére kötelező rendelkezést és a pervesztes felperest marasztalta a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az alperes első- és másodfokú eljárási költségeiben, mely összeg meghatározásakor

figyelembe vette az alperes által lerótt fellebbezési eljárási illetéket, valamint a kifejtett jogi képviselési tevékenységet (32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései).

Szeged, 2018. május 25.

Dr. Kiss Gabriella s.k.	Bálint Attila s.k.	. Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró